

MINISTERSTVO DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Letecký a námorný vyšetrovací útvar
Námestie slobody 6, P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava 15

Ev.č.: SKI2012227

Z Á V E R E Č N Á S P R Á V A

o odbornom vyšetovaní incidentu

lietadla typu **An-2 TD**

poznávacej značky **OM- RST**

Dátum: 07.10.2012

Miesto: letisko Prešov / LZPW

Odborné vyšetovanie leteckej mimoriadnej udalosti bolo vykonané podľa § 18 zákona č. 143/1998 o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 o vyšetovaní a prevencii nehôd a incidentov v civilnom letectve, ktorými sa riadi vyšetovanie leteckých nehôd a incidentov v civilnom letectve.

Záverečná správa je vydaná v súlade s predpisom L 13, ktorý je aplikáciou ustanovení ANNEX 13, Vyšetovanie leteckých nehôd a incidentov k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve.

Výhradným cieľom odborného vyšetovania je zistenie príčin vzniku udalosti a prevencia vzniku takýchto udalostí, nie však poukazovanie akejkoľvek viny alebo zodpovednosti osôb.

Táto záverečná správa, jej jednotlivé časti alebo iné dokumenty, vzťahujúce sa k odbornému vyšetovaniu predmetnej udalosti majú len informatívny charakter a nemôžu byť použité inak, len ako odporúčenie pre realizáciu opatrení, ktoré by zabránili vzniku ďalších leteckých mimoriadnych udalostí s obdobnými príčinami.

A. ÚVOD

Typ lietadla: An-2 TD
Poznávacia značka: OM-RST

Prevádzkovateľ/Vlastník: SNA gen. M. R. Štefánika / NATALI AIR, spol. s r.o.
Miesto vzletu/pristátia: LZPW
Fáza letu: rolovanie
Typ prevádzky: všeobecné letectvo
Dátum / čas: 07.10.2012, 09:50
Miesto incidentu: LZPW

Poznámka: Všetky časové údaje v tejto správe sú uvádzané v UTC čase.

B. INFORMATÍVNY PREHĽAD

Dňa 07.10.2012 pilot s lietadlom typu An-2 TD, poznávacej značky OM-RST, roloval na stojisko pred prevádzkovou budovou Aeroklubu Prešov, kde je kotevné stojisko uvedeného lietadla.

Pri rolovaní pilot narazil krídlom a vrtuľou do troch zaparkovaných osobných motorových vozidiel.

Pri leteckom incidente neprišlo k žiadnym zraneniam.

Pri leteckom incidente bolo poškodené krídlo a vrtuľa lietadla.

Letecký incident bol oznámený zástupcom Aeroklubu Prešov telefonicky na Letecký a námorný vyšetrovací útvar Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Na vyšetrenie príčin vzniku predmetnej udalosti boli ustanovení:

- Arnošt Foff – predseda odbornej vyšetrovacej komisie
- Ing. Zdenko Bielik – člen odbornej vyšetrovacej komisie

Správu vydáva:

Letecký a námorný vyšetrovací útvar
Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

C. HLAVNÁ ČASŤ SPRÁVY

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE
2. ANALÝZY
3. ZÁVERY
4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE

1.1 Priebeh letu

Dňa 07.10.2012 o 10:15 hod pilot vykonal vzlet z trávinatej vzletovej a pristávacej dráhy (ďalej len „RWY“) 05 s lietadlom poznávacej značky OM-RST, za účelom vykonania výsadkového letu. Po ukončení výsadku pilot pristál na letisku LZPW, RWY 05.

Po pristátí pilot s lietadlom opustil RWY a roloval na stojisko pred prevádzkovou budovou Aeroklubu Prešov, kde je kotevné stojisko lietadla OM-RST. Pred prevádzkovou budovou sa nachádzali zaparkované osobné motorové vozidlá.

Pilot pred úrovňou stojiska roloval na voľnobežných otáčkach v blízkosti zaparkovaných osobných motorových vozidiel, kde chcel odstaviť lietadlo otočením sa do ľavej strany o 90°. Pilot upravil rýchlosť pred vykonaním zákruty príbrzdením lietadla. Brzdový systém pracoval bez porúch. Následne vychýlil riadiace prvky nožného riadenia do ľavej strany, so súčasným pridaním prípusť na motore. Lietadlo následne prudko, nekontrolovateľne zabočilo doprava a ľavým krídlom narazilo do osobného motorového vozidla, s vrtuľou poškodilo ďalšie dve osobné motorové vozidlá, ktoré sa nachádzali v blízkosti priestoru určenom pre rolovanie lietadiel. Pilot vo svojej výpovedi uviedol, že tesne po vybočení vypol magnetá, takže škody spôsobené nárazom vrtule boli vplyvom zotrvačnosti. Ďalej zastavil prívod paliva a vypol úsekové spínače. Pilot s technikom opustili lietadlo vlastnými silami bez zranení.

Denná doba: Deň

Pravidlá letu: VFR

1.2 Zranenie osôb

Zranenie	Posádka	Cestujúci	Ostatné osoby
Smrteľné	-	-	-
Vážne	-	-	-
Lahké zranenia	-	-	-
Bez zranenia	1	-	1

1.3 Poškodenie lietadla

Pri leteckom incidente prišlo k poškodeniu ľavého krídla a vrtule lietadla.

1.4 Ostatné škody

Leteckému a námornému vyšetrovaciemu útvaru neboli oznámené okolnosti s prípadným uplatnením iných náhrad škôd voči tretej osobe, okrem poškodenia osobných motorových vozidiel zaparkovaných pred prevádzkovou budovou Aeroklubu Prešov.

1.5 Informácie o leteckom personáli

Veliteľ lietadla - pilot:

občan Slovenskej republiky, vek 50 rokov,
držiteľ preukazu spôsobilosti CPL(A) SK 03020050, vydaný Leteckým úradom SR
s vyznačenou platnosťou do 13.05.2016.

Osvedčenie zdravotnej spôsobilosti 2. triedy s vyznačenou platnosťou do 06.04.2013.

Obmedzené osvedčenie rádiotelefonistu č. OFJ-13/2007 s neobmedzenou platnosťou.

Kvalifikácie.

FI(A) s vyznačenou platnosťou do 30.04.2015

MEP(L) s vyznačenou platnosťou do 30.04.2013

SEP(L) s vyznačenou platnosťou do 30.04.2014

Letové skúsenosti:

Celkom nalietal: 2777 hodín 09 minút a 6 198 štartov

Z toho na type: 61 hodín 52 minút a 131 štartov

1.6 Informácie o lietadle

a) Drak:

typ: An-2 TD
poznávací značka: OM-RST
výrobné číslo: 1G16802
výrobca: PZL Mielec, Poľsko
rok výroby: 1976

Od výroby odlietal celkom: 3612 hod 10 min a 8 887 štartov

Osvedčenie letovej spôsobilosti č. 0202-S s vyznačenou platnosťou do 21.07.2013.

Povinné zákonné poistenie platné do 10.05.2013.

b) Motor:

typ: AŠ 62IR
výrobné číslo: K 161 691 47
výrobca motora: PZL WSK Kaliz

Od výroby odpracoval celkom: 2459 hod 08 min

Od GO odpracoval: 77 hod 29 min

c) Vrtuľa:

typ: AV-2
výrobné číslo: AV-2/02
výrobca motora: PZL WSK Kaliz

Od výroby odpracovala celkom: 3437 hod 25 min

Od GO odpracovala: 1438 hod 25 min

1.7 Meteorologická situácia

LZPW 07101000Z 36010KT 8000 DZ OVC033 17/11 Q1011.

1.8 Navigačné zariadenia

Neuvádza sa.

1.9 Spojenie

Lietadlo bolo vybavené rádiovým komunikačným vybavením, umožňujúce obojsmerné spojenie v každom okamihu letu so všetkými leteckými stanicami.

1.10 Informácie o letisku

Letisko LZPW je neverejné vnútroštátne letisko s trávnatým povrchom RWY. V čase vzniku incidentu bolo prevádzkyschopné a vyhovovalo pre vzlety a pristátia predmetného typu lietadla. Povrch pred stojiskom v čase leteckého incidentu bol mokrý, s tvrdým nerovným podkladom.

1.11 Letové zapisovače a ostatné záznamové prostriedky

Neuvádza sa.

1.12 Informácia o dopade a troskách

Konečná poloha lietadla po náraze do osobných motorových vozidiel bola zdokumentovaná, vrátane vyhotovenia fotodokumentácie.

1.13 Lekárske a patologické nálezy

Neuvádza sa.

1.14 Požiar

Požiar nevznikol.

1.15 Aspekty prežitia

Pátranie a záchranu nebolo nutné vykonávať.

1.16 Testy a výskum

Neuvádza sa.

1.17 Informácie o organizáciách a riadení

Vedúci letovej prevádzky v Aeroklube Prešov nezabezpečil bezpečnosť letovej prevádzky tým, že vpustil motorové vozidlá do vyhradeného priestoru, ktorý bol v blízkosti pre rolovanie lietadiel.

1.18 Doplnkové informácie

Neuvádza sa.

1.19 Spôsoby zisťovania príčin

Boli použité bežné spôsoby vyšetrovania.

2. ANALÝZA

2.1 Činnosť pilota

Pilot lietadla v snahe odstaviť lietadlo na stojisko pred prevádzkovou budovou Aeroklubu, v blízkosti zaparkovaných osobných motorových vozidiel, pribrzdil lietadlo pred začatím vykonávania zákruty, s následným vychýlením riadiacich prvkov nožného riadenia do ľavej strany, so súčasným pridaním prípuste potrebnej na otočenie sa lietadla. Pri uvedenom manévri, vplyvom zvýšenia ťahu vrtule a súčasnom pribrzdení pravého kolesa terénnou nerovnosťou na mokrom povrchu, vznikol točivý moment do pravej strany, čo viedlo k otočeniu lietadla doprava.

3. ZÁVERY / PRÍČINA VZNIKU INCIDENTU

3.1 Príčiny vzniku incidentu:

- pilot sa nedostatočne venoval rolovaniu s lietadlom, otáčanie s lietadlom vykonal v tesnej blízkosti motorových vozidiel,
- osobné motorové vozidlá boli odstavené na ploche, ktorá nebola v dostatočnej vzdialenosti od plochy určenej na rolovanie lietadiel.

4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI LETECKEJ PREVÁDZKY

Na základe odborného vyšetrenia príčin leteckého incidentu, ku ktorému došlo dňa **07.10.2012**

odporúčame:

AK Prešov prijať opatrenia:

- vykonať rozbor z predmetnej leteckej udalosti s leteckým a technickým personálom,
- prijať vlastné opatrenia k zamedzeniu vzniku podobných leteckých udalosti z obdobných príčin.

V Bratislave, 17.12.2012